

[Bjørn Westh]

ning, regeringen indtager til dette forslag, og jeg vil citere følgende:

»Jeg havde i det mindste ventet, at regeringen ville undlade at stemme. Afstemningen vil tydeligt afsløre, hvilke partier der vil landbrugets vel. Jeg får ingen dårlig smag i munden, hvis forslaget bæres igennem af de socialistiske partier, men modstanden fra de borgerlige partier vil givetvis få betydning, næste gang husmændene skal sætte deres kryds.«

Det er en udtalelse fra en stor organisation inden for landbruget, som virkelig ønsker denne reform, der ikke ændrer på eksisterende lånemuligheder for dem, der hellere vil bruge andre muligheder. Den giver altså ikke færre, men flere tilbud til landmændene, og det har de brug for ifølge Christian Sørensen; og derfor synes vi også, at det er rimeligt at gennemføre den.

Vi synes, det er meget vigtigt at lave en reform, hvorefter landmændene kan få en lavere rente mod til gengæld at afgive noget af værdistigningen. Det har vi arbejdet for, jeg kan sige lige siden 1981, da Christian Sørensen og jeg i fællesskab talte ved Aakjærsselskabets stævne på Jenle og gjorde os til talsmænd for dette. Det er faktisk det arbejde, der startede på Jenle, som nu foreløbig kroners. Vi mener, det er vigtigt, at de unge, der ikke er velhavere, nu får bedre muligheder for at etablere sig. Vi mener faktisk også, at det betyder noget for sølvbryllupslandmændene, og dermed betyder det noget for det sunde familiebrug i Danmark, som vi gerne ser.

Gade (SF):

Det lovforslag, som vi vedtager i dag, er, hvad jeg også har fremhævet i tidligere debatter, ikke SFs ideelle politik, men lovforslaget her er båret af den samme tankegang, som var det nye, og som var kompromiset i Danske Husmandsföreningers strukturudvalg: at billigere lån stilles til rådighed for landbruget mod, at en del af værdistigningen bliver inddraget. Det kompromis indgik SF dengang, måske nok til regeringens forskrækelse, og så har vi fastholdt det og vist os fleksible, så socialdemokraterne har kunnet komme ud af den klemme, som regeringen bragte dem i ved at hævde, at det oprindelige forslag var et brud på realrenteforliget.

I det hele taget har V og K efterhånden afprøvet alle mulige argumenter imod dette forslag, og i dag kan jeg så forstå, at det nu er enhedsprioriteringen, der er det vigtigste problem.

Noget andet, der har været drøftet undervejs, er muligheden af, at der har foreligget underhåndsaftaler. Jeg skal sige, at det, der står i betækningsbidraget, er de aftaler, der foreligger; der er ingen underhåndsaftaler. Men det er klart, at i de betragtninger, der er gjort gældende i betækningsbidraget fra socialdemokratiet, det radikale venstre og SF, ligger der da nogle perspektiver, som vi ser det fra SFs side.

Det første er hovedindholdet: at man indtager en del af værdistigningen. Det er et princip, som SF synes er vigtigt at få indført.

Det andet er betragtningerne omkring en nedlægningsgrænse, og det synes jeg kan være de tre partiers svar og advarsel til landboskommissionen og de partier, der ønsker den helt frie liberalisering og adgang til en helt anden og fri, kapitalistisk økonomi inden for landbrugssektoren, om, at der er et flertal, som i denne sag har set en anden udvikling. Jeg tror, der er perspektiver i det også fremover, når landbrugsloven skal revideres.

Det sidste er betragtningerne om, at disse partier vil følge prisudviklingen nøje og være villige til at tage konsekvenserne, hvis der kommer utilsigtede værdistigninger. Det er vel ikke så sært, for så vidt jeg ved, er det partier, der også i deres partiprogrammer tilkendegiver disse ting, men det er vel alligevel første gang, vi her siger det, og det er det tredje lidt opløftende perspektiv i dette forslag, noget, der forhåbentlig også kan række lidt fremover. Det er ikke det samme som store underhåndsaftaler, men det er vel tegn på, at der er opnået en vis forståelse, som også rækker lidt længere end blot til selve forslaget nu.

Larsen-Ledet (RV):

Jeg er meget enig med hr. Ivar Hansen i hans karakteristik af DLR. Jeg synes, det er rigtigt, at de har gjort det godt. Jeg tvivler bare på, at hr. Ivar Hansen får ret. Jeg tror, at DLR med den ekspertise, de besidder, og det ry, de har, vil være i stand til at hævde sig også under de nye forhold.